

Kamila Gądek-Kownacka

Analiza lingwistyczna wypowiedzi na forach internetowych

praca doktorska pod kierunkiem prof. dr hab. Elżbiety Sękowskiej

STRESZCZENIE

Niniejsza praca doktorska wpisuje się w nurt badań nad CMC (komunikacją za pośrednictwem komputera) prowadzonych z perspektywy językoznawczej. Jej celem jest wskazanie cech charakterystycznych wypowiedzi użytkowników polskich forów internetowych. Zostały one wyłonione dzięki analizie ilościowo-jakościowej, przeprowadzonej na korpusie tekstów pochodzących z polskich forów internetowych. Wyniki analizy zostały zestawione z wynikami badań opisanych w publikacjach polskojęzycznych i zagranicznych, dotyczących komunikacji za pośrednictwem komputera. Praca skupia się wprawdzie na analizie wypowiedzi w komunikacji bliskiej asynchronicznej, jaką jest rozmowa na forum internetowym, odwołuje się jednak także do ogólnych badań nad CMC.

Część analityczną pracy poprzedza przedstawienie stanu badań nad CMC, zarówno w Polsce, jak i za granicą. Zostały tu krytycznie omówione teksty pochodzące ze zbiorów dedykowanych tematyce nowych mediów, jak na przykład: *Komunikowanie (się) w mediach elektronicznych. Język, edukacja, semiotyka* (2009), *Język@multimedia* (2005), *Współczesne odmiany języka narodowego* (2004), *Tekst (w) sieci 1. Tekst. Język. Gatunki* (2009), *Nowa audiowizualność – nowy paradygmat kultury?* (2008), *Język w mediach elektronicznych* (2008), *WWW – w sieci metafor. Strona internetowa jako przedmiot badań naukowych* (2008), *Język@multimedia 2* (2008), *Teksty kultury. Oblicza komunikacji XXI wieku* (2006), *Najnowsze słownictwo a współczesne media elektroniczne* (2008). Spośród obszerniejszych publikacji niebędących zbiorami artykułów odniesienie dla uzyskanych wyników stanowiły takie publikacje, jak *Słowo w sieci* Moniki Górskiej-Olesińskiej z 2009 roku, *Komunikacja językowa w Internecie* (2007) Jana Grzeni, *Internetowe grupy dyskusyjne. Analiza językowa i charakterystyka gatunku* Aliny Naruszewicz-Duchlińskiej (2011) oraz *Leksyka czatu internetowego. Studium empiryczne* Leszka Szymańskiego (2013).

Do przedstawienia stanu badań nad CMC za granicą posłużyły głównie artykuły przedstawiające wyniki najnowszych badań prowadzonych w Stanach Zjednoczonych, Hiszpanii i Niemczech, materiały pokonferencyjne z międzynarodowych konferencji poświęconych CMC oraz artykuły pochodzące z czasopism skupionych na komunikacji za pośrednictwem komputera („Journal of Computer-Mediated Communication”, „Language@Internet”). Omówione w nich wyniki analiz korpusowych i jakościowych zostały zestawione z wynikami badań przeprowadzonych na potrzeby niniejszej pracy.

Badania prowadzono na utworzonym specjalnie w tym celu korpusie wypowiedzi na forum internetowym (KoWyFI), zebranych w 2014 roku z portalu www.forumowisko.pl. Przedstawiona w pracy doktorskiej analiza obejmuje zarówno językowy kształt postów, jak i strukturę wątków, które tworzą. Korpus liczy około 40 milionów słów i zbudowany jest z wątków o dużym zróżnicowaniu tematycznym. Głównym celem analizy było przedstawienie, w jaki sposób dążenie do minimalizacji wysiłku komunikacyjnego oraz do kompensacji suprasedgmentalnego kanału przekazu wpływa na językowy kształt postu i strukturę wątku. Szczególną uwagę poświęcono poziomowi grafii, realizacjom wybranych aktów komunikacyjnych oraz budowie wątków na forum internetowym.

Rozdziały 1 do 5 stanowią teoretyczną część pracy. Rozdział 1 to wprowadzenie. W rozdziale 2 opisane zostało forum internetowe. Rozdział 3 to omówienie polskich i zagranicznych badań nad komunikacją za pośrednictwem komputera, ze szczególnym uwzględnieniem forów, czatów i list dyskusyjnych. Tutaj także wprowadzone zostały definicje kluczowych pojęć. W rozdziale 4 przedstawiony został korpus wypowiedzi na forum internetowym. Szczegółowo opisano charakter i strukturę korpusu oraz sposób jego utworzenia i edycji zawartości. W rozdziale 5 omówione zostały teoretyczne podstawy analizy korpusu oraz stosowane metody analizy ilościowej i jakościowej. Tutaj także przedstawiono narzędzia informatyczne wykorzystane do badań.

Główną część pracy stanowi rozdział 6, w którym omówione zostały wyniki przeprowadzonej analizy materiału korpusowego. Rozdział przedstawia zjawiska z poziomu grafii, takie jak imitacja pozajęzykowych elementów wypowiedzi oraz zjawiska związane z dążeniem do ekonomizacji wypowiedzi. Scharakteryzowane zostały tu także wybrane akty mowy (powitanie, prośba, podziękowanie) oraz struktura wątku. Rozdziały 7 i 8 mają charakter podsumowujący. W rozdziale 7 omówione zostały podobieństwa i różnice między wypowiedzią na forum internetowym a przekazem bezpośrednim w komunikacji ustnej. W ostatnim rozdziale zawarte zostało podsumowanie pracy oraz omówienie dalszych możliwości badań nad zebraniem materiałem korpusowym.